

יו"ל ע"י מוסדות
'שארית ישראל'
ווילעדניק בער
קאראסטין
אוקריינא

דברי תורה
וסיפורים
מרבנו
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בער
מווילעדניק
זצוק"ל

שארית ישראל

**אור
המועדים**
דברי תורה מרבנו בעניני ראש השנה

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבנו על פרשת השבוע

בחינת ראש השנה, שמאיר בכל יום הארה מכל המועדים, ומבחינת ראש השנה שהוא זכרון ליום ראשון, נעשה בחינת 'הרת עולם', היינו בחינת יראה, וכיוון תלת גו תלת, בחינת עיבור, ונעשה מזה בחינת מרירות עד שמואס בחייו ממש, פירוש בחייו, שהחיות שלו נקרא מיתה, 'רשעים בחייהם [קרויים מתים]' (ברכות יח:), ובפרט בהזכירו חטאות נעוריו שנתהוו בנים משחיתים, נגעי בני אדם הרודפים אותו בכל עניניו, ויתאמץ לצאת מעולם התוהו לתיקון, על ידי תשובה והתקשרות לצדיקים גדולי הנפש, ואז יוכל להבחין ולהתבונן בחידוש הבריאה, מי ברא אלה.

(עמוד קעד)

'כי חלק ה' עמו' (דברים לב ט)

כל עבודת ישראל בכלל הוא בבחינת שם הוי"ה הנ"ל, כי ישראל המה 'חלק ה' עמו', פירוש כמו החלק הפרטי מן דבר הכולל הכל, כן הוא כל פרטי נשמה, הוא בחינת פרט אחד להמשכת אלוקות, נלקח מן כח הכולל כל הכוחות הפרטיים, והוא בחינת העשר ספירות דאצילות הכולל כוחות הפרטיים כביכול בתכלית הייחוד, בבחינת איהו וחיוהי כנ"ל, ואני ה' לא שנית, ובבחינת המשכת הייחוד הנ"ל, הוא כל עבודת ישראל.

(עמוד קמו)

'כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף' (דברים לב יא)

כמו שכתוב 'כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף', דהיינו צדיקים שבכל דור ודור, הם המגינים על אנשי דורם.

(עמוד רח)

**זמני
כניסת החג
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
7:10	7:47	7:09	6:53	6:30	6:15	כניסת החג
8:15	8:49	8:10	7:59	7:26	7:25	יציאת החג
8:37	9:12	8:31	8:20	8:01	8:04	רביעי תם

הכנה משבת לחול

אין מכינים משבת לחול, ולכן אסור להדיח כלים בשבת לצורך החול.

אם צריך לכוס אחד בשבת – מותר לו להדיח אפי' עשר כוסות, הואיל וכל אחד מהם ראוי לו בשבת.

אין להציע המיטה לצורך חול, מ"מ אף כשאינו עתיד להשתמש במיטה בשבת, אם הוא דבר מגונה ובזיון שתעמוד המיטה כך – מותר לו להציע, וזה נחשב כצורך השבת.

מותר להחזיר אוכלים ומשקים למקרר לאחר גמר הסעודה, ואין זה נחשב כהכנה משבת לחול לפי שהמקרר נחשב כמקומם של המאכלים, וזה מותר אף באופן שלא יתקלקלו אם יישארו מחוץ למקרר.

מותר להחזיר את המגבת לבית לאחר הטבילה במקוה, ואין זה נחשב כהכנה, לפי שמקומה של המגבת היא בבית.

התשובה כשהוא באופן כזה לעצמותו יתברך שהוא למעלה משום ידיעה, אז יוכל להיות מחוק או מרוק ברחמ"ך הרבים, ולא על ידי ייסורים (ראה ברכות יז.), אבל לא בכל עת וזמן יכולים להגיע לבחינה זו שהוא בחינת יום הכיפורים, שעבודתו בכהן גדול שייכנס לפני ולפנים כנ"ל (יומא סא.), על כן צריך להיות בחינת יסורים למרק החטאות.

ולכן אומרים ביום הכיפורים מחוק או מרוק ברחמ"ך ולא על ידי יסורים, מפני שאז מאיר בחינת כתר [ראה עבודת יום הכיפורים להרמ"ק אות טז, ובסידור הרב ליום הכיפורים], ולכן אומרים קדושת כתר בכל התפילות של יום הכיפורים.

(עמוד לד)

הרה"ק ר' מרדכי (השני) מלעכוויטש בהרה"צ ר' משה בער מסטאלין זצ"ל

•

יום ג' ד' תשרי – הרה"ק ר' מנחם מנדל מפאטיליטש בהרה"ק ר' צבי מסטרעליסק זצ"ל

•

יום ה' ו' תשרי – הרה"ק ר' אריה לייב 'הסבא משפאלי' ב"ר ברוך זצ"ל

הרה"ק ר' מרדכי מטאלנא בהרה"ק ר' דוד זצ"ל

•

יום ו' ז' תשרי – הרה"ק ר' מנחם נחום ממקארוב בהרה"ק ר' מרדכי מטשרנוביל זצ"ל

יום שבת קודש א' תשרי – הרה"ק ר' יצחק מאיר מקופישניץ בהרה"ק ר' אברהם יהושע העשיל זצ"ל

•

יום א' ב' תשרי – הרה"ק ר' ישראל מסטאלין בהרה"ק ר' אשר מסטאלין זצ"ל

הרה"ק ר' ברוך מרדכי מקוידינוב בהרה"ק ר' שלמה חיים זצ"ל

•

יום ב' ג' תשרי – הרה"ק ר' שמעון נתן נטע בהרה"ק ר' דוד צבי שלמה מלעלוב זצ"ל

הרה"ק ר' אהרן יחיאל מקו'ניץ בהרה"ק ר' ירחמיאל משה זצ"ל

לקראת יומא דהילולא הסבא משפולי זי"ע

לפני כמאתיים שנה עזב יהודי בשם ר' מענדל את ארצו רומניה, והתיישב בעיר קיישינב (שבאותם הימים הייתה ברוסיה).

ברומניה היה יהודי אחד שרחש לו שנאה בליבו שניצל את ההזדמנות להלשין בפני השלטונות הרומניים כי מענדל מצא תיבת אוצרות מלאה במטבעות זהב שהייתה שייכת לממשלה הרומנית ולפיכך הוא עזב את רומניה ועקר לרוסיה.

ממשלת רומניה שלחה בקשת הסגרה רשמית לממשלת רוסיה. ממשלת רוסיה סירבה להסגיר את מענדל שכן הוא כבר קיבל אזרחות רוסית; תמורת זאת הם הציעו לרומנים לתבוע אותו בבית המשפט בקיישינב ואפשרו להם לשלוח תובע מטעמם.

מענדל נסע אל הסבא משפולי וסיפר לו את הסיפור כולו. הרבי הרגיע אותו ועודד אותו שלא לחשוש מהמשפט, אלא שעליו לעשות כל שביכולתו לסדר שהמשפט יתקיים ביום חג הפורים. הוא אמר לו גם לא לשכור עורך-דין, כיוון שהוא עצמו ישלח לו סגור מצוין.

מענדל ביקש לדעת כמה זה יעלה לו. הסבא משפולי השיב שהוא מארגן חתונה של נער ונערה יתומים, ושם מענדל יוכל לתרום שלוש מאות רובלים למען מטרה זו, הוא עצמו ישלם את שכר הטרחה לעורך הדין. מענדל תרם בשמחה את כל הסכום והרבי בירך אותו.

לאחר מכן שאל מענדל מתי הוא יוכל לפגוש את עורך-הדין המיועד לו. "הוא יפגוש אותך בבית המשפט. הכן מראש ייפוי כוח עבורו והבא אותו לבית המשפט" השיב הרבי. "אבל כיצד אדע מיהו?" שאל מענדל, מבולבל. "תוכל לזהות אותו בקלות", חייך הרבי. "הוא ילבש כובע לבן וכפפות אדומות".

מענדל שב לקיישינב ולאחר מאמץ ניכר הצליח להביא לדחיית המשפט עד לחג הפורים. הוא שלח מברק מיידי אל הרבי כדי להודיע לו את הבשורות הטובות.

ארבעה שבועות לפני חג פורים קיבל מענדל הודעה רשמית על התביעה שהוגשה נגדו וכן זימון למשפט. באותה עת קיבלה ממשלת רומניה הזמנה לשלוח עורך-דין תובע ואת כל העדים מטעמה.

זמן קצר לפני חג פורים מצא מענדל מישהו שהיה בדרכו לשפולי כדי להיות בחג עם הרבי. מענדל שלח איתו "קוויטל" המבקש את ברכת הרבי, וכן כסף ומשלוחי מנות אותן יוכל הרבי לחלק לעניים ביום פורים.

פורים בשפולי תמיד היה חג מעניין ושמח גם יחד. לעתים קרובות היה עורך הסבא משפולי "פורים-שפיל", הצגה מיוחדת בה הופיעו חסידים שקיבלו תפקידים שונים.

לפעמים הוא היה ממנה אחד מהם להיות "מלך פורים" או "רב פורים", ואילו אחרים היו מקבלים תפקיד של בכירים בחצר המלוכה או אישים חשובים אחרים.

לפני ההתכנסות המכובדת היו מציגים מקרים שונים והם היו מחליטים בהתאם לרצונו של הרב משפולי. החסידים סיפרו שמיד בתום ה"פורים-שפיל" היו אנשים בקהילה חווים איזו ישועה פלאית.

באותה שנה ביקש הסבא לערוך משפט מדומה בחג הפורים בו ידונו בתביעה נגד מענדל. הרב הראשי של העיר קיבל את תפקיד השופט הראשי ואילו שני אחרים ייצגו את שני השופטים האחרים. חסיד אחר קיבל את תפקיד התובע מרומניה. הוא צבע את פניו בפיח ובכל פעם שדיבר כל הנוכחים ליגלוו עליו וקראו לעברו קריאות גנאי. אדם אחר קיבל את תפקיד המלשין, וכמובן שמישהו היה צריך לייצג את מענדל. שני חסידים מונו להיות העדים מטעם ההגנה, ולבסוף הסבא משפולי פרש על השטריימל העגול שלו מטפחת לבנה ולבש זוג כפפות אדומות. הוא עצמו קיבל את תפקיד הסגור! שומרים הוצבו כדי לוודא שאיש מלבד השחקנים לא ייכנס לחדרו של הרבי.

המשפט החל. הפרוצדורות הנהוגות בבתי המשפט התנהלו בדיוק נמרץ. השופט הראשי הקריא את התביעה. התובע הציג את התביעה בשם ממשלת רומניה אך עשה זאת בשפה נלעגת ובגמגום, והמלשין העיד וסיפר את גרסתו ביחס למאורעות. לאחר מכן הגיעו שני העדים מטעם מענדל. הם תיארו כיצד ראו את המלשין ניגש אל מענדל ודורש ממנו סכום כסף גדול תוך שהוא מאיים עליו שאם לא יעניק לו את הסכום הוא יתנקם בו.

הסגור מטעם ההגנה התבקש לומר דברי סיכום. הסבא משפולי קם והחל לדבר ברהיטות רבה. הוא הסביר כי המלשין פעל מתוך קנאה ותשוקת נקם. הוא הוכיח שהסיפור על תיבת האוצרות המלאה מטבעות זהב היה בדוי לחלוטין. הוא גם הבהיר שאפילו אם הייתה קיימת תיבה שכזו, לממשלת רומניה בלאו הכי לא הייתה כל זכות עליה. נאומו היה מלא רגש ועם זאת מבריק ומשכנע מאוד.

ברגע שסיים הסבא את דבריו הכריזו השופטים על פסק הדין: מענדל חף מפשע. לאחר מכן גירשו השחקנים את התובע מן החדר והוא נמלט חפוי ראש כדי לשטוף מפניו את הצבע והאיפור.

לאחר שהסירו את תחפושותיהם הצטרפו הרבי והחסידים אל הקהל הרחב וערכו סעודת פורים עליזה. השמועה פשטה חיש מהר על ה"משפט" שערך הסבא משפולי וכבר באותו הלילה הם קיבלו מברק מקיישינב: מענדל זכה במשפט ויגיע בקרוב לשפולי.

לאחר מספר ימים הופיע מענדל בבית הכנסת בשפולי. החסידים שמחו מאוד לראותו ורצו לשמוע את פרטי הסיפור. מענדל דיווח באופן כללי על האירועים והדגיש כי המרכיב העיקרי להצלחתו היה עורך הדין הנפלא ששלח הרבי כדי להגן עליו. "הוא נתן נאום כל כך מדהים ומבריק בבית המשפט", אמר מענדל.

החסידים רצו לדעת מה בדיוק אמר עורך הדין הפיקח, וכאשר מענדל ציטט מן הנאום הם לטשו בו עיניים בתדהמה: היה זה בדיוק אותו נאום שנשא הסבא משפולי בתחפושת הסגור! בהזדמנות הראשונה נכנס מענדל לחדרו של הרבי כדי לשוחח עמו ביחידות. בטרם הצליח לומר מילה אמר לו הרבי משפולי: "נו, מענדל, אז איך היה עורך הדין ששלחתי לך?"

"הוא היה מעולה!" קרא מענדל. "הוא כבש את כל הנוכחים בבית המשפט בנאום הגנה מבריק, וכפי שידוע לך, זוכיתי מכל אשמה הודות לנאומו זה". תשובתו של הרבי הותירה את מענדל המאושר המום ופעור פה. "עליך לדעת, מענדל, שמי שהגן עליך היה מלאך משמים שנברא הודות לתרומה הנדיבה שנתת לי לחתונתם של שני היתומים. הוא הגן עליך בבית המשפט והביא ליזכיו המוחלט. אם תזכה לכך, תראה אותו שוב נואם להגנתך בבית הדין של מעלה כאשר תגיע שעתך לתת דין וחשבון על מעשיך בעולם הזה".

כשהגיע לרבינו שאל אותו רבינו באיזה סגנון חייטות הוא מתמקצע, ענה החייט שמומחיותו היא בבגדים אירופאים וגרמנים.

שאל אותו רבינו: ד"צ ד"צ? אתה יודע מהם ראשי התיבות של ד"צ? לא ידע החייט מה לענות. אמר לו רבינו: ראשי התיבות הם דאי טשארקע, דאברא טשארקע [-תן כוסית, כוסית טובה]. אתה לגמט קצת וודקה, קינחת לגימתך בפת גויים, ואחר כל אכלת בשר דבר-אחר.

כששמע החייט דברים אלו נחרד מאוד, נפל על אפיו ארצה, ופרץ בבכיות ויללות עצומות, וביקש מרבינו דרך תשובה לחטאיו. רבינו נתן לו דרך תשובה וחייט זה הפך ליהודי ירא שמים מרבים.

•

סיפר הרה"ח ר' בנימין מרדכי מווילעדניק שפעם פגש יהודי שאינו מכיר, ותוך כדי ההיכרות הבין אותו יהודי שר' בנימין מרדכי הוא מווילעדניק, אמר לו הלה כי גם הוא מאנשי ווילעדניק, ומעשה שהיה כך היה.

אביו של יהודי זה היה חשוך בנים במשך הרבה שנים ל"ע, פעם נסע אל רבינו בוילעדניק, והתאונן בפניו על מר גורלו וביקש להיוושע מברכתו. רבינו הבטיח לו שבעז"ה יוולדו לו בנים.

כשעמד אביו לחזור לביתו נכנס אל רבינו להיפרד לשלום, פתח רבינו את הסידור שהיה מונח על השולחן והנה הוא נפתח בהגדה של פסח, ורבינו החל לקרוא בקול רם 'מעשה ברבי אליעזר בן עזריה' וכו'.

אבי לא הבין אז את כוונת רבינו וחזר לביתו שמח וטוב לב, ומאושר מברכת רבינו, כשנה לאחר מכן כליל הסדר הראשון בעת אמירת ההגדה, כשהתחיל אבי לומר 'מעשה ברבי אליעזר בן עזריה', פתחה המיילדת את הדלת ובישרה לו בברכת מזל טוב על הולדת הבן בשעט"מ.

אני הוא אותו בן שנולד מברכתו והבטחתו של הרבי, סיים אותו איש את סיפורו, ולכן אני מחשיב את עצמי כאחד מאנשי ווילעדניק...

סיפר המשמש בקודש הרה"ח ר' נטע: פעם אחת בשולחן הטהור שערך רבינו כליל שבת, בשעה שעמד רבינו לקדש על היין, הגבהתי את הכוס כמנהגי והנחתיה על יד רבינו, רבינו החזיק את הכוס, אבל לפני שפתח באמירת הקידוש הניח את הכוס על השולחן ונשאר לעמוד על מקומו כשהוא שקוע בשרעפיו.

כעבור זמן מה רמז לי רבינו שאתן לו שוב את הכוס. כמובן שעשיתי כדבריו, שוב החזיק רבינו את הכוס למשך כמה רגעים ואז הניחה על השולחן, וצויה לי לקרוא לשני האנשים שישבו ליד התנור.

נגשו השניים אל רבינו, ורבינו פנה אל הראשון בשאלה: מאין אתה. ענה הלה, מהעיר שקלוב אנוכי. האם נמנה אתה על החסידים, שאל רבינו. כן, הייתה תשובתו. פנה רבינו אל השני ושאלו את אותן השאלות, והוא השיב שהוא מהעיר מוהילוב ואין הוא נמנה על עדת החסידים.

אם כן, אמר רבינו, אתם דומים למדין ומואב שתמיד היו צוררים זה לזה, ורק כדי להילחם עם ישראל השלימו ביניהם, וגם אתם השלמתם ביניכם ועשיתם יד אחת רק כדי לדבר עלי דברי ביוון.

נבהלו השניים, הודו על האמת והתוודו בפני רבינו בבכי רב על חטאתם כי רבה היא, וביקשוהו בבכי תחנונים שימחול להם. רבינו לא היה יכול לשאת את בכיים המר ומחל על עוונם.

•

עוד סיפר הרה"ח ר' נטע הנ"ל, פעם אחת בא להתגורר בעיר זיטומיר חייט אחד, ההצלחה האירה לו פניה עד שכעבור זמן קצר עלה קרנו מעל שאר החייטים, והם החלו לקנא בו ולהצר את צעדיו. עד מהרה נודע להם כי אותו חייט עריק הוא, ועתה באו אליו ואיימו עליו שבאם יעזוב את מלאכת החייטות מוטב, ואם לא ימסרו אותו למלכות.

נאלץ החייט לעזוב את מלאכתו, והפך לבעל עגלה. אך כשראה שאין הוא מצליח במלאכה זו, נסע אל רבינו לשאול בעצתו, האם מוטב שיעבור לעיר אחרת ושם להתחיל שוב במלאכת החייטות.

